

STYRELSEPROTOKOLL ANSIA RESORT 2019-02-18

Närvarande/Röstberättigade:

Björn Jonsson, Lst Västerbotten, ordf.
Ola Jennersten, Världsnaturfonden WWF
Kjell Öjeryd, Sorsele kommun
Mathias Haglund, Vindelns kommun (ny ordinarie för skogskommun)
Eva-Lisa Myntti, Gran sameby
Jim Persson, Ran sameby
Oswald Jonsson, Fjällhästen AB
Bertil Nygren, Tegsnäset (ny i styrelsen för LRF)
Kristina Nilson, Skogsstyrelsen
Ann-Christine Blind, Laisälvens byar
Erik Alnersson, Rusksele
Christer Nilsson, Umeå universitet
Stig Westbergh, Vindelälvens fiskeråd
Jonna Lidström, Region Västerbotten
Joacim Ljadas, Rödåsel (kustby)

Övriga närvarande/adjungerade:

Greger Jonsson, Lycksele kommun
Ethel Åberg
Leopold Sjöström, Vikom
Göran Jonsson, Rans sameby
Cecilia Wallinder, Gold of Lapland (kommunikatör)
Anders Esselin, Man & Nature (koordinator)
Karin Fällman, GoL

1. Mötets öppnande

Styrelsens ordförande Björn Jonsson förklarar styrelsemötet öppnat

2. Val av mötessekreterare

Greger Jonsson, Lycksele kommun, väljs till sekreterare

3. Val av justerare

Jonna Lidström och Jim Persson väljs till justerare.

4. Godkännande av dagordning

Liggande dagordning godkändes

5. Föregående protokoll (bil 1)

Ordförande Björn Jonsson förklarar att det var tidsmässiga problem med förra mötet. Flera punkter hanns inte med vilket måste ge lärdom till kommande möten. Protokollet i övrigt gick inte igenom eftersom många av frågorna tas upp under dagens möte.

Inga övriga synpunkter på protokollet

6. Organisation

a. Nya styrelseledamöter (info från Anders)

Bertil Nygren: LRF, ny ordinarie för LRF

Mathias Haglund: Vindelns kommun, ny ordinarie för skogskommun

b. AU (info)

- Nyval ledamöter till AU (beslut)

Eva-Lisa kliver av och förstärkning behövs.

Förslag: Erik Alnersson efterträder (för organisationer)

Förslag på utökning med en femte AU-ledamot: Jim Persson

Beslut: Styrelsen bifaller förslaget.

- Den 31/1 samt 11/2 hölls möten gällande bl a:

EuroMAB; Karin Fällman och Erik Alnersson valdes ut för att åka, tillsammans med Cecilia Wallinder. En viktig strategi vid liknande besök är att sprida deltagandet så att fler personer representerar biosfärsområdet.

- Diskussioner om organisation, föreningsbildande, koordinator och framtida finansiering
Ett förslag är att kommunerna går in med en grundplåt i form av bemanning med ex 25% uppdrag åt biosfärsområdet. Vid diskussioner verkar det som att kommunerna är beredda att sluta upp bakom förslaget. Även ekonomiska resurser från kommunerna, liknande dagens omfattning, är nödvändigt för att få långsiktighet.

c. Org., föreningsbild., långsiktig finansiering (info, bilaga 2)

Förslaget till organisation har gått ut till samtliga (Anders presenterar organisationsupplägget via PowerPoint). Det önskas större engagemang bland kommunerna i form av 25%-tjänster från kommunerna. Man har även diskuterat lämplig organisationsform för framtiden.

Anders presenterar tänkt organisation med medlemmar, ambassadörer, årsmöte, styrelse, kansli, arbetsgrupper samt projektverksamhet. Hittills har man haft en projektbudget på 150 000 kr/år. Tanken är att dessa medel kan utgöra starten till framtida större projekt.

Diskussion

Frågor kom upp gällande medlemmar och på vilket sätt det kan påverka kommande förening. Den är dock inte bildad än men förslag till stadgar finns. Ska det bli fart på Biosfärsområdet krävs det fler aktörer än bara det begränsade antal arbetstimmar som ryms på kansliets två personer.

Om förslaget gällande deltidstillgång till kommunernas personal blir verklighet så kommer de att ersätta den "gamla" arbetsgruppen. De signaler som kommit från kommunala representanter så långt är positivt. Tanken är att koordinator och dessa personer skall träffas regelbundet och det är viktigt att gruppen blir levande och aktiv. I princip skall denna personal under 25 % lyda under annan "arbetsgivare". Vidare

diskussion kring detta sker vid möte den 20/3 med kommunalråd och oppositionsråd från samtliga sex ingående kommuner.

Frågeställningar: Har man diskuterat ifall kommunernas personal (med sina 25 % avsatt resurs) skall ha likartad arbetsbeskrivning, eller bör man fördela så att de är specialiserade på olika saker, ex ekonomi, bokningar, IT?

De här personerna kan även vara eftertraktade av andra organisationer, ex VIKOM:s pågående planer på Arena Vindelälven. Det är inte enkelt för en kommun att bara släppa iväg en 25% tjänst. Samtliga kommuner har det trångt idag.

Några arbetsuppgifter måste vara gemensamma för denna grupp på sex personer. Redan idag görs mycket i kommunerna som är i linje med biosfärsarbetet. Övriga grupperingar får inte slappna av i sitt arbete, utan kommunerna ska ses som en extra resurs. Om och när kommunerna går in med tjänster så bör vi även försöka få en basfinansiering från regionen. Basverksamheten idag ligger på ca 2 mkr/år och detta är ett minimum gällande basfinansiering (varav kommunerna förutsätts stå för ca 400 'kr/år).

En viktig faktor med biosfärsområdet är att alla aktörer sitter samlade, vilket skiljer biosfär från många andra tidigare konstellationer och ger mycket goda förutsättningar för framtida samarbetsprojekt. Övriga biosfärsområden har valt olika organisationsformer och vi måste utarbeta en modell som vi tror på. Med de kommunala resurserna så blir vi mer stabilt representerade i hela området, vilket är viktigt för att få en bra samarbetskänsla.

Skogsnäring och livsmedel kan vara framtida fokusområden, där man kan nå större aktörer med möjlighet att medverka/medfinansiera. Man måste också fundera igenom rollerna Arena Vindelälven kontra Biosfärsområde.

Finansiering i närtid (Björn)

Målet är att nå en så hög basfinansiering som möjligt, vilket då även kan användas för att växla upp medel i projektförhållande. Kommunerna förväntas ligga kvar med den finansiering man har idag. Vi ska fortsätta söka medel från HaV och ta en diskussion med region Västerbotten samt Länsstyrelse. En svårighet idag är problemet med den nationella budgeten där ingen vet vad som kommer att gälla mer än ett år i taget.

Uppdrag: AU kommer att ta fram ett förslag gällande finansieringen fr o m 2020.

Föreningsbildande

Senast den 1/1 2020 ska en förening vara bildad. En gruppering på ca fyra personer behövs för att arbeta vidare med ett förslag till föreningsform, där viktiga aspekter är ekonomi, likviditet, etc.

Förslag till styrelsen: En särskild arbetsgrupp bildas med uppdraget att ta fram ett förslag till bildandet av en förening.

Beslut: Styrelsen beslutar att en sådan arbetsgrupp bildas. Styrelsen gav vidare AU i uppdrag att bilda arbetsgruppen.

Förslag på ingående personer gavs redan på styrelsemötet och dessa är:
Leopold Sjöström, Stig Westbergh, Magdalena Olofsson, Johan Söderling.

d. Personalfrågor (Björn)

Johanna har sagt upp sig och kommer att avtäckas under kvällen. Processen för att rekrytera en ersättare för Johanna, ska startas upp. Lämplighet är viktigare än placeringsort. Uppstart kan ske på Länsstyrelsen i Umeå. AU tar fram en annons och startar processen snarast. Tjänsten är på heltid.

- e. Ekonomi (info, bilaga 3)
se även information under punkt 7 a och b

7. Verksamhet

a. Årsrapport 2018 - bilaga 4 (Anders)

Sex huvudsakliga områden:

1. Färdigställande Unesco-ansökan
2. Organisationsplanering
3. Biosfärsambassadör
4. Info/Kommunikation
5. Utbildningsinsatser
6. Biosfärsprojekt

Vid alla verksamheter utom nr 2 beräknas de övergripande målen vara uppnådda.

Beslut: Rapporten fastställs och godkänns

Budget och utfall 2018:

Total årsbudgeten var ca 1.9 mkr, fördelad på ca 1 mkr (personal), 545´kr (externa tjänster) och 150´ (projektstöd). Kostnaderna uppgick till ca 1.6 mkr. Överskottet går in i 2019-års budget.

i. VP 2019 - bilaga 5 (Anders)

Verksamhetsplanen innefattar 6 delområden;

Invigningsåret

Organisation

Ambassadörer

Projekt

Samverkan

Kommunikation

Förslag från Au: Begränsa biosfärsprojektens övre gräns till max 50´kr/projekt

Beslut: Max 50´kr skall kunna beslutas till ett enskilt biosfärsprojekt

Förslag: Kan presenterad VP för 2019 godkännas av styrelsen?

Beslut: VP 2019 godkänns

Förslag till budget 2019:

Styrelse (150´), kansli (1773´), projekt (255´), ambassadörer (80´). Ovanstående ökning på projekten (jmf med 2018) motiveras av invigningsåret.

Förslag: Kan styrelsen besluta om att följa budgetens riktlinjer

Beslut: Budgetförslaget bifalles

b. Kommunikation (Cecilia)

Websidan har fått ett nytt utseende och anpassats till mobil. Det är ca 30´fler besök sedan förra året. Det har skapats en särskild Youtube-kanal och filmer skapar ett mycket större intresse än text. Lämna gärna in eget material för att väcka intresse för biosfärsområdet. Projektet har medverkat på Granddagarna där det var mycket folk men få frågor och låg kunskap om pågående ansökan till biosfärsområdet. Länet arbetar med en livsmedelsstrategi och vi har informerat om kandidaturen till Region Västerbotten turism. En ny broschyr har tagits fram.

Förslag: Se Cecilia och Anders som en resurs vid informationsarbete. Vi behöver även ta fram ett kartmaterial som kan visa vilka resurser man kan finna inom området.

c. Resor & representation

- i. NordMAB Lake Lake Päijänne, Finland 1–2/10 2018 (Eva-Lisa)
Det första intrycket vid besöket var väldigt mycket resande. En lärdom är att begränsa detta så att deltagarna orkar. De arbetade mycket med forskning och utveckling, inte minst vad gäller samisk verksamhet. För UNESCO är modellområden viktigt och samarbete med övriga som fokuserar på detta. Det finns sedan 2016 en särskild ungdomssatsning med barn som genomför aktiviteter. Fokus för ett biosfärsområde är befolkningen samt att bygga förtroenden och relationer.
- ii. Studiebesök Toscana, Italien 16–19/10 2018 (Cecilia/Karin)
Besöket i Appennino Tosco Emiliano var en studieresa gällande Hållbar turism. Med på resan var även representanter från övriga biosfärsområden i Sverige. Tonvikten i Toscana var att stödja och bevara bergsjordbruket, miljö och hållbar turism. De hade en bra broschyr för sitt biosfärsområde. De var duktiga på profilering och lade stor vikt vid människor, hantverk och värdskap. Reflektion: Vi kommer också att ha många framtida besök och måste fråga oss hur vi ska jobba med dessa.
- iii. Biosfärkonferens för kommuner, Lidköping 25–26/10 2018 (Kjell)
Mötet behandlade kommunernas roll i ett biosfärsområde och det var deltagare från hela landet. Vi informerade om arbetet som pågick i Vindelälven. Reflektion: Lyftet för de andra områdena kom först när kommunerna på ett tydligt sätt aktiverade sig. Utifrån denna erfarenhet planeras nu ett möte den 20/3 med samtliga kommunalråd och oppositionsråd inom vårt område.
- iv. Möte naturbetesbönder, Vännäsby 22/1 2018 (Ola)
Ursprunglig grupp som startade Vindelälvens naturbeten utgjordes av 25–30 djurhållare. Förhoppningen är att vi ska kunna integrera naturbetesföreningen i biosfärsområdets olika projekt. Bönderna bjöds in till ett särskilt möte där man kunde inspireras och diskutera framtiden. Det verkar öppnas flera möjliga samarbeten, t ex regionala matprojekt inom Gold of Lapland. Det kändes som att mötet genererade lite av en nytändning hos aktörerna. Viktigt är att naturbetet i slutändan genererar ett mervärde till bönderna, samt att det blir ordning kring utbetalning av EU-stöd från Jordbruksverket. Andra problem är slakt samt generationsväxling.
- v. EuroMAB2019 i Dublin (Anders)
Två personer kommer att skickas.
- vi. Representation i projektet MOBEVI

Johanna Gardeström har tidigare representerat Vindelälven-Juhtadahka i MOBEVI:s styrgrupp. Anders har inte möjlighet att överta denna plats utan någon annan måste göra detta. Ett förslag är att Mathias Haglund skulle kunna gå in i arbetet.

Beslut: Styrelsen beslutar att Mathias Haglund representerar Vindelälven-Juhtadahka biosfärkandidatur i MOBEVI:s styrgrupp.

Övrigt

Projektet "Biosphere Forests for the Future" är ett pilotprojekt där svenska biosfärprogrammet är projektägare. Svenska och andra europeiska biosfärsområden ingår. Syftet är att studera klimatförändringar i skog. Förstudien genomförde ett möte i Umeå 10–11 december 2018 med internationellt

deltagande och vårt område representerades av Christer Nilsson och Johanna Gardeström. Vi får se vad som kommer ut av förstudien längre fram.

d. Projekt och samverkan

- i. Invigningsåret (Cecilia/Anders)
Invigningsbaluns med start 17/8 är öppet för alla och genomförs på Kvarnområdet i Vindelns tillsammans med inbjudna dignitärer.
- ii. Aktiviteter under sommar/höst
Länsstyrelsen: Guidningar i olika naturreservat längs älven, fågelguidning i deltat, naturum i Ammarnäs, events kopplade till laxens år

SLU: Internationell kurs om förvaltning av naturresurser med start den 26/6

VIKOM/Arena Vindeälven: Cykelbudkavle – pågår i 20 timmar med olika etapper och start i Ammarnäs, ev ett flerdagarsarrangemang. Kan bli en ny variant av Vindelälvsloppet.

Umeå kommun: Har ett flertal idéer

- iii. Pågående projekt (Anders)
Det gäller att tydliggöra nyttan med biosfärsområde. Kommunikation är viktigt och det är viktigt att ta fram bra projekt där vi kan göra direkt nytta. Vi har ett flertal projekt som biosfärskandidaten finansierar;
  - Skolan i ett biosfärsområde
  - Fiskepoesi
  - Variste miärrije (samiska namn på geografiska platser)
  - Förstudie om fullfoder – samverkan mellan lantbrukare och rennäring (är i gång)
  - Förstudie om klimatanpassning i Rans sameby
  - Stöd till Vindelälvsdraget
  - Inventering av kulturmarker (Förstudie: Inventera raningsmarker)
  - Certifiering av hållbart fiske efter öring/röding i fjällsjöar (stöd av WWF)Diskussion: Vi måste utverka tydligare riktlinjer för hur projekt beviljas stöd.
- iv. Projektstöd föreläsning skola i glesbygd (bilaga 6)
En resursperson har anlitats (som tidigare arbetat i Ruskesele skola) för en föreläsning där ett flertal olika parter och skolor bjuds in och i samband med detta informerar man även om biosfärsområdet. Ansökan gäller 8000 kr (föreläsningens arvode) som komplettering till det tidigare skolprojektet.

Beslut: Styrelsen beviljar projektansökan på 8 000:- för projektet
Önskemål yrkades att man skall verka för mer specificerade budgetar i framtiden

- v. Pågående samverkan (Anders)
Samverkan sker löpande med följande aktörer/organisationer:
Det svenska biosfärsprogrammet (svenska MAB)
UNESCO:s Man and the biosphere programme
MOBEVI – Mobilitet och transporter för besöksnäringen
Stiftelsen Vindelälvsfiske
Leaderområde Vindelälven
Vindelälvens naturbeten

vi. **Diskussion:**

Hur ska vi samverka på bästa sätt med de organisationer som redan har en befintlig historia och utvecklade arbetsmodeller. En naturlig koppling finns mellan Leader och biosfär. Det är viktigt med en genomgång och strategi i ett längre perspektiv.

Diskussion Leader

De fyra nordligaste Leaderområdena har träffats i Vindeln för att diskutera perioden 2021–2026. På EU-nivå är Leader-programmet prioriterat och medel kommer med stor säkerhet att komma länet tillgodo. En tanke som väckts är ett länstäckande Leader-område. Leader Urnära har redan påbörjat en process som troligen leder mot ett projekt för Umeåregionen. Man ska även träffa region Västerbotten eftersom de kommer att involveras i den regionala finansieringen. Troligen kommer EU att prioritera större geografiska områden i kommande period.

Biosfärsområdet kommer att bli en helt ny aktör/faktor - med ett betydande geografiskt område, vilket vi måste ha med oss. Andra aktörer kan se både möjligheter och konkurrens. De svårigheter som funnits med denna period är den geografiska indelning som Leader-områdena har haft. Man måste också ha med sig kommunernas situation, där kompetensen inom Leader- och EU-projekt har reducerats starkt.

Ifall vi vill bli ett Leader-område så måste vi tidigt gå fram med ett sådant ställningstagande. Ett Leader-område Vindelälven skulle vara en stark injektion.

Slutsats: De synpunkter som tagits upp på detta styrelsemöte bör representanterna ta med sig till mötet med Region Västerbotten.

8. **Övriga frågor:**

Eva-Lisa visar en film gällande sitt drömprojekt inom Biosfär – att utveckla rennäringen med nytänkande, digital teknik och nya metoder: BUSK: Building shared knowledge.

9. **Nästa möte**

Nästa styrelsemöte blir den 3-4 juni (lunch till lunch) i Arjeplog

10. **Avslutning**

Styrelseordförande avslutar mötet

Justering

Jonna Lidström

Jim Persson